

www.groen.be

pesto

herfst 09 | 05

België-Belgique
P.B.
Antwerpen X
BC 30897

DRIEMAANDELIJKS TIJDSCHRIFT | VERSCHIJNT IN JANUARI, APRIL, JULI EN OKTOBER | ERKENNINGSNUMMER P806237 | AFGIFTEKANTOOR: ANTWERPEN X | VER.UITGEVER: MIEKE VOGELS, SERGEANT DE BRUYNESTRAAT 78-82, 1070 BRUSSEL

DOSSIER KERNENERGIE

In ruil voor een aalmoes aan de armlastige federale begroting, houdt ons land de oudste kerncentrales 10 jaar langer open en doet het een gigantisch cadeau aan Electrabel. Dat voorspelt federaal parlementlid en Groen!-energiespecialiste Tinne Van der Straeten. 'Maar deze koehandel levert ons niks op: Electrabel behoudt zijn monopolie, groene energie blijft klein en de prijzen blijven hoog. Bij Suez-Electrabel, in Parijs, knallen de champagnekurken.'

Champagne in Parijs, aalmoes in Brussel

Koehandel tussen regering en Electrabel

Paars-groen besliste in 2003 dat de kerncentrales na 40 jaar worden gedeactiveerd. Dit houdt in dat alle kerncentrales tegen 2025 gesloten zullen zijn. De sluiting verloopt in fases. Zo zullen de eerste drie kerncentrales – Doel 1 en 2 en Tihange 1 – sluiten in 2015. Alleen als de bevoorrading van elektriciteit in het gedrang zou komen, kan de wet zelf uitgesteld worden. Maar deze wet komt steeds meer onder druk te staan.

CD&V, al jarenlang dikke vriendjes met Electrabel, bestreed de wet vanaf dag 1. Toen in 2007 Yves Leterme onderhandelde met Open VLD over een mogelijke regering, bestelde hij bijna direct voor 80.000 euro's studies. Bedoeling: nagaan hoe de wet omzeild kon worden. Een half jaar later, als er eindelijk een regering is, bestelt Paul Magnette, de energieminister, nog een studie naar de ideale energiemix. Dat is geen nieuwe studie, maar een overzicht van eerder gemaakte studies.

► VERVOLG OP BLZ. 2

© Eric de Milt

[EDITO]

MIEKE VOGELS Voorzitter Groen!

CRISSEN ZIJN KANSEN. LAAT ONS ZE GRIJPEN!

Dezer dagen wordt eindeloos gediscussieerd over hoe lang en hoeveel een begroting in crisistijd in het rood mag gaan. Hoe sneller het gat gedicht, hoe beter voor de komende generaties, luidt het. Maar is dat wel zo?

De federale regering vult haar begrotingsput door de kerncentrales langer open te houden en nog meer nucleair afval te produceren. Je achterachterterkleinkind zal maar archeoloog zijn en in 4010 op zoek gaan naar de resten van vroegere beschavingen.

De kans is groot dat hij geen piramides of mooie kathedraalen vindt maar bergen radioactief dodelijk afval. Ons afval dat we in 2010 in de grond hebben gestopt om het gat in de begroting te dichten. Mooi perspectief.

De Vlaamse regering haalt op haar beurt de kam door alle uitgaven om zo efficiëntiewinsten, lees besparingen, te realiseren. De toekomst voorbereiden is echter geen boekhoudkundige oefening die hier en daar een euro wegnipt.

Perspectief geven aan de volgende generaties betekent vandaag investeren in de economie van morgen, in de groene economie, een economie die rekening houdt met de draagkracht van mens en milieu en de jobs van de toekomst garandeert.

Perspectief geven aan de komende generaties is ook niet lineair besparen op lonen van leerkrachten maar wel meer investeren in onder-

wijs zodat gelijke kansen echt gerealiseerd worden. Ook voor wie het Nederlands niet de moedertaal is of voor wie niet tot de middenklasse hoort.

Groen! zal elk voorstel van de regering onderwerpen aan een ecologische toets. Een driedubbele test om na te gaan of er geen lasten worden doorgeschoven naar de laagste inkomens, naar de derde wereldlanden of naar de volgende generaties.

Echte 'efficiëntiewinsten' zijn mogelijk door een rationeler energieverbruik en een ecofiscaliteit die milieuvervuilende activiteiten meer belast en die opbrengsten investeert in een vergroening van de economie.

Lieve lezer, beste sympathisant, dit is mijn laatste voorwoord als voorzitter. Na de vernieuwing van de federale en Vlaamse fractie is het nu ook tijd om de voorzittershamer door te geven aan de volgende generatie.

Op 25 oktober nemen een nieuwe voorzitter en ondervoorzitter het roer van de partij in handen. Ik wens hen veel succes! Op mij kunnen ze rekenen om gestaag mee verder te bouwen aan een groener Vlaanderen. Hopelijk ook op jou?

Uw voorzitter voor nog even,
Mieke Vogels

In de laatste rechte lijn naar het referendum rond de Lange Wapper in Antwerpen, roept Groen! de Antwerpenaren op in de eerste plaats te gaan stemmen, en liefst tegen de brug natuurlijk. Groen! schaat zich resoluut aan de zijde van de actiegroepen en bust een infobrochure, met als campagneleuze '18 oktober is geen brugdag'.

De partij benadrukt dat het niet zozeer een politieke maar een informatieve campagne wordt. Zo verspreidt Groen! folders met een neen-affiche zonder partijlogo en ook badges en magneetjes. 'We willen deze campagne niet aan ons als partij linken', leggen Freya Piryns en Mieke Vogels uit. 'Het gaat hier over het welzijn van alle Antwerpenaren, over de partijgrenzen heen.'

Op de themapagina rond de Lange Wapper (zie blz. 6) leggen Freya en Mieke ook uit **waarom een tunnel beter is** voor Antwerpen. Verder trekt de partij lessen uit het **Madrielse voorbeeld** van een tunnel. Ten slotte vind je er alle contactgegevens van Groen! Antwerpen, om de strijd van Freya Piryns, Mieke Vogels, Meyrem Almaci, Dirk Peeters en Bart Staes te kunnen volgen.

Lees alles over de Lange Wapper op bladzijde 6.

Begin september zegt diezelfde Magnette onomwonden in De Standaard. 'Ik geef toe dat dit rapport in de eerste plaats besteld is om de discussie rond de kernuitstap over de verkiezingen te tillen'. Begin oktober pakt Magnette dan uit met de resultaten van de **Gemixstudie, de studie naar de ideale energiemix**. De conclusie van de internationale experts: zij vrezen voor bevoorradingsproblemen als de centrales nu zouden sluiten, omdat er niet genoeg alternatieve energiebronnen zijn.

Daarom stelt Magnette voor om de oudste drie kerncentrales tien jaar langer open te houden, tot 2025. Tinne reageert verontwaardigd over deze koehandel. **'De beslissing stond al langer vast, en de studie diende enkel als glijmiddel om de verlenging te rechtvaardigen**. Vandaag keert de regering terug naar het verleden in plaats van te kiezen voor de toekomst. Ons land is alvast op één vlak innovatief: nergens in de wereld staan zo'n oude kerncentrales als in België'.

De bejaarde kerncentrales die de regering 10 en misschien 20 jaar langer wil laten draaien zijn zeer symbolisch voor het falend energiebeleid in dit land. Alles voor Electrabel, niets voor de consumenten. 'Daardoor wordt het monopolie van Electrabel in stand gehouden, en komt er geen plaats voor nieuwe spelers, geen plaats voor andere groene energie', vreest de Groen! energiespecialiste.

Hoe de nucleaire rente tellen?

Op de vrijgemaakte markt wordt de **elektriciteitsprijs bepaald aan de hand van de marginale kost**. Dit wil zeggen: op basis van de kosten van de laatste installatie die aangeschakeld moet worden om aan de vraag te voldoen. Kerncentrales produceren continu. Om te matchen aan de vraag worden meer regelbare installaties aanzet. In België is dat meestal gas. Die laatste centrale bepaalt de uiteindelijke prijs.

Kernenergie produceren met een afgeschreven centrale kost zo'n 15 à 25 euro per MWh. Die elektriciteit wordt echter verkocht aan 65 à 75 euro per MWh. Omdat de prijs dus bepaald wordt op basis van de kosten van die laatste gascentrale. Met andere woorden: een mooie marge van zo'n 50 euro. Voor de liberalisering mocht Electrabel daar zo'n 10 euro van houden, dat werd beschouwd als een billijke winst. Maar op de vrije markt wordt de prijs bepaald aan de hand van marginale kost. Electrabel heeft dus 40 meer dan vroeger.

Jaarlijks wordt er in ons land zo'n 45 à 50 TWh aan nucleaire elektriciteit geproduceerd. Vermenigvuldig dat met die 'nucleaire rente', en je komt – afhankelijk van de vork die je neemt – op bedragen tussen 1,5 en 2 miljard euro per jaar.

Pikant detail. In landen met veel wind, zoals Spanje en Duitsland, zie je dat de prijs zakt als de laatste centrale een windturbine is. Logisch, want zij hebben een lagere kost dan een gascentrale, zelfs lager dan een kerncentrale. Dus meer wind is goed voor uw factuur!

<http://tinnevd.wordpress.com>

Ons land is alvast op één vlak innovatief: nergens in de wereld staan zo'n oude kerncentrales als in België.

Op die manier worden ook de winsten van Electrabel veilig gesteld. Electrabel houdt, als monopolist, onze energiemarkt al decennia in een houdgreep. **De kerncentrales leveren een flinke winst op, omdat ze al lang afgeschreven zijn**. De nucleaire rente wordt berekend op zo'n 2 miljard euro per jaar. 'Centen die dus allemaal naar Frankrijk zullen vloeien. De champagnekurken zullen hard knallen in Frankrijk' besluit Tinne Van der Straeten.

In ruil voor de langere levensduur rekent de regering-Van Rompuy op een forse bijdrage van Suez/Electrabel. Maar, vreest Tinne, Electrabel trekt altijd aan het langste eind. 'In ruil daarvoor betaalt Electrabel een aalmoes voor de begroting. Maar bikkelharde garanties zijn er niet.'

'Laten we wel wezen. De arrogantie van Electrabel behoeft geen tekening: **zo zal de energiereus de bijdrage aan de schatkist gewoon doorrekenen aan u en ik, de consument**. Net zoals Electrabel de gratis emissierechten aan de grote bedrijven doorrekende (ter waarde van 1,2 miljard), net zoals het de vennootschapsbelasting niet betaalde door gebruik te maken van de betere boekhoudtechnieken (zo bracht Suez een schuld van 29 miljard onder bij Electrabel) en net zoals het dankzij de notionele interestaf trek 500 miljoen uitspaarde: het zijn veelzeggende precedents die niet veel aan de verbeelding overlaten.

GROEN! IN HET VERWEER

TEGEN TWEEDE KERNCENTRALE BORSSELE

Het Nederlandse nutsbedrijf Delta wil een tweede kerncentrale bouwen in het Zeeuwse Borssele. Als de Nederlandse regering het licht op groen zet, wordt in 2014 gestart met de bouw van één of twee nieuwe kernreactoren in de Nederlandse gemeente vlakbij Middelburg. Tegen 2018 zou de uitgebreide kerncentrale operationeel moeten zijn. Aangezien de centrale vlak bij de Belgische grens zou komen, trekt Groen! alle registers open om de bouw tegen te houden.

De plannen van het **Zeeuwse energiebedrijf Delta** om vlak bij de Belgische grens een nieuwe kerncentrale te bouwen, stuiten op onrust en kritiek in Oost- en West-Vlaanderen. De centrale zou naast de bestaande Nederlandse centrale in Borssele komen, op minder dan 20 kilometer van de Belgische grens. Nederland moest daarom ook de bewoners van een groep Vlaamse grensgemeenten inzage geven in het dossier. Op basis van de startnota die tot half oktober ter inzage lag en de reacties daarop, worden begin 2010 MER-richtlijnen opgesteld.

De besluitprocedure zit dus nog in een zeer vroeg stadium. Zo lag de startnotitie milieu-effectrapport voor tot 16 oktober. Tot dan konden de inwoners van **Sint-Laureins, Assenede en Zelzate** het dossier inkijken en opmerkingen en bezwaren uiten. Behalve de drie gemeenten waar de startnota ter inzage lag, werden ook alle andere

Vlaamse gemeenten binnen een straal van 30 kilometer in een overleg betrokken tussen de gemeenten en de bevoegde overheidsdiensten. Het ging om **Knokke-Heist, Damme, Maldegem, Eeklo, Kaprijke, Evergem, Gent, Moerbeke, Stekene en Wachtebeke**.

Groen! trok ondertussen alle lokale registers open. Zo legde Groen! Gent een motie neer op de gemeenteraad, en trok het in Oost- en West-Vlaanderen de boer op. Ook op een **infovergadering, eind september in Sint-Laureins**, was Groen! met een delegatie aanwezig. Verder werden er bezwaarschriften ingediend en werd er **actie gevoerd op de markt van Zelzate**, onder meer met zogezegde radioactieve afvalvaten en witte mannetjes met gasmaskers. Er werd ook een lokale affichecampagne gehouden.

Ook nationaal droeg zijn steentje bij. Zo werden zowel in het Vlaams als in het federaal parlement

kritische vragen gesteld. Zoals: sinds wanneer zijn de regeringen op de hoogte (de centrale werd in juli via de media bekendgemaakt)? Vooral **Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu (CD&V)**, kreeg het hard te verduren omdat ze zelf van het Meetjesland afkomstig is (Schauvliege woont in Evergem). Verder richtte **federaal parlementslid en groene energie-specialiste Tinne Van der Straeten** ook een facebookgroep op.

Groen! klaagt aan dat de problematiek van het radioactief kernafval schromelijk wordt onder-

belicht. Wat ons ook bijzonder zorgen baart, is het voornemen om kernafval op te werken. Dat houdt in dat er tonnen potentieel gevaarlijk kernafval heen en weer worden vervoerd tussen Borssele en Frankrijk (La Hague) of Engeland (Sellafield). Transport dat door (Oost-)Vlaanderen zal verlopen. Verder is Groen! bezorgd over de effecten van het gebruik van koelwater uit de zee op de ecologie van de Westerschelde. Tenslotte moeten ook de duurzame alternatieven voor een kerncentrale worden onderzocht.

U BENT VOOR KERNENERGIE WANT U WIL GRAAG DE WINSTMARGES VAN ELECTRABEL VERHOGEN

U BENT VOOR KERNENERGIE WANT U WIL PER SE EEN ENERGIEBRON DIE BINNENKORT UITGEPUT IS

Toeval bestaat niet. Terwijl ons land de kerncentrales langer open houdt, is de campagne van Nucleair Forum aan zijn tweede deel toe. Je weet wel, die 'uitgebalanceerde' neutrale en peperdure campagne van de nucleaire lobby die zelfs gedeeltelijk gesponsord wordt door de overheid. Als tegenoffensief tegen het eerste deel ontwierp Groen! de afgebeelde affiches. Het tweede deel vind je bijgevoegd bij je Pesto.

U BENT VOOR KERNENERGIE WANT ALS HET FOUT GAAT KAN HET MAAR BETER METEEN GOED FOUT GAAN

Groen! energie is niet veilig en niet nodig. GROEN!

© Twiketours

De Twike TUSSEN FIETS EN Vliegtuig

Is het een overdekte ligfiets, een rijdende fitnessstrainer of een supersonische trapauto? Feit is dat de zogeheten **Twike** een compleet ander verkeersconcept is: hij is zo sportief als een fiets, heeft het targa-gevoel van een Porsche, het geluid van een metro en stuurt zoals een zweefvliegtuig. De driewielige tweezitter met elektromotor heeft een maximumsnelheid van 85 km/uur en een reikwijdte tot 200 kilometer.

Daarmee voldoet hij perfect aan de eisen die gesteld worden aan een voertuig voor stadsverkeer. De driewieler van Twike heet ideaal als kleine ecologische wagen, zeker omdat Vlaanderen de meest vervuilde regio ter wereld is. Deze lichtgewicht elektromobiel is ontwikkeld voor de **EXPO 1986 in Vancouver** (Canada) door studenten uit Zurich. Ondertussen is de **vierde generatie** op de markt en flitsen er haast 1.000 Twikes door de straten van Europa.

Het is het eerste voertuig ter wereld dat een elektrische aandrijving combineert met pedalen dat overal op de openbare weg mag worden gebruikt. De spierkracht wordt direct omgezet in bewegingsenergie. Het is ook een 'echte' auto in die zin dat er een normale kentekenplaat op zit, je je aan dezelfde verkeersregels moet houden als een auto en je in bezit van rijbewijs B moet zijn om er in te mogen rijden. De energie die een Twike nodig heeft om 100 kilometer te rijden kost slechts 1 euro.

www.twiketours.nl

Neem deel aan klimaatwijken

Op 1 november start opnieuw de campagne klimaatwijken van de **Bond Beter Leefmilieu (BBL)**. Vanaf dan kan je met een groep van 15 personen opnieuw proberen om gedurende zes maanden 8 procent energie te besparen in je huis(houden). De groep kan bestaan uit burens die in dezelfde straat wonen, maar net zo goed uit collega's binnen eenzelfde organisatie, vrienden,...

Een persoon binnen de groep is de energiemeester. Na een 'energieopleiding' begeleidt hij/zij de gezinnen door tips te geven, energiegegevens bij te houden en de groep samen te brengen. Klimaatwijken is een ideale manier om met je organisatie of met een groep vrienden een eerste stap te zetten naar een meer duurzame werking en bewuster omgaan met energie.

www.bblv.be/klimaatwijken

EXPO VERLENGD
WEGENS SUCCES

'VAN KYOTO TOT KOPENHAGEN'

'Dit is onze aarde 2, van Kyoto naar Kopenhagen' in de kelders van de Brusselse **Tour & Taxis** is de tweede editie van de succesvolle tentoonstelling 'Dit is onze aarde', die vorig jaar in vijf maanden 200.000 bezoekers over de vloer kreeg.

Terwijl de eerste editie opgebouwd was rond het thema **duurzame ontwikkeling**, focust men ditmaal op de **klimaatverandering**. Begin december beginnen in de Deense hoofdstad immers nieuwe onderhandelingen die – als alles goed gaat – een nieuw klimaatverdrag opleveren, in opvolging van het Kyoto-protocol.

De tentoonstelling is opgesplitst in twee grote delen die overeenstemmen met twee verschillende fasen in de houding die de bezoeker zal moeten aannemen: het eerste deel, de zogeheten **raar-weer-tijd**, vertelt op een speelse manier welke mechanismen er in het broeikas effect werkzaam zijn, en wat hun oorzaken en gevolgen op ons klimaat zijn. Het tweede deel, de **actietijd**, toont hoe wij collectief reageren en stelt iedereen in staat om zich op een heel gerichte manier individueel te engageren om de klimaatopwarming tegen te gaan. 'Dit is onze aarde 2' tot eind maart 2010 in Tour & Taxis (Brussel).

www.expo-terra.be

Welzijnsacademie om beleid van morgen uit te tekenen

Afscheidnemend voorzitter Mieke Vogels denkt er nog lang niet aan om op politiek pensioen te gaan. Zo zal ze zich in het Vlaams parlement blijven concentreren op welzijn. Daarnaast roept ze alle geïnteresseerde mensen met ervaring in de materie om deel te nemen aan een op te richten denktank, een soort welzijnsacademie.

Het welzijnsbeleid is de groene draad door haar carrière. Als parlements-lid, Vlaams minister, OCMW-lid en docent welzijnsbeleid kent Mieke de sector door en door. De uitdagingen zijn enorm, maar het beleid raakt niet verder dan de waan van de dag. 'We can't solve problems by using the same kind of thinking that created them', zei Einstein, merkt Mieke op. 'Er zijn visio-naire en nieuwe concepten nodig om een antwoord te bieden op de proble-men van vandaag en de uitdagingen van morgen'.

In januari 2010 wil Mieke een welzijns-academie in het leven roepen. Een stuur-

groep met middenvelders die zich vindt in de groene visie op welzijn, ondersteunen de welzijnsacademie. Vijf keer per jaar diept een **topspreker uit binnen- of buitenland** een thema verder uit. Waar-over zou dit kunnen gaan? Enkele voor-beelden: **Kan het coöperatief model een antwoord zijn op de commerci-alisering van de zorg?** In het buitenland is het aandeel van coöperatieve bedrij-ven in de kinderopvang, de opvang van personen met een handicap groeiende. Is dit ook voor Vlaanderen een alterna-tief? Of nog: **Is er nood aan een kennis-centrum interculturalisering binnen de welzijns- en gezondheidszorg?** Zakenlui

die handel willen drijven met landen in vreemde continenten kunnen terecht in opleidingen of hebben handboe-ken ter beschikking over waarden en normen en culturele verschillen. Maar niet alleen zakenlui maar ook welzijns-en gezondheidswerkers hebben nood aan interculturele vorming. Of ook: je kan in dit land een master armoedebe-leid of gezondheidsbeleid volgen; onze universiteiten houden zich echter niet bezig met het welzijnsbeleid, nochtans een steeds groter wordend domein met tienduizenden werknemers. **Kan een masteropleiding welzijn helpen om de dagjespolitiek te overstijgen?**

Ben je geïnteresseerd om mee te werken aan de welzijnsacademie van Mieke Vogels? Heb je ideeën of wil je uitgenodigd worden op lezingen. Neem dan contact op met Annalisa Gadaleta via annalisa.gadaleta@groen.be.

11 NOVEMBER 09

VROUWENDAG IN ROESELARE

Op woensdag 11 november 2009 organiseert het **Vrouwen Overleg Komitee** de 38ste Nationale Vrou-wendag in **CC De Spil in Roeselare**. 'ZORG' is het thema van de Vrouwendag. Wie zorgt waarvoor? Wie zorgt voor wie? Hoe wordt dat op grote schaal georganiseerd? Waarom? En hoe wordt er dan gezorgd? Kan het ook anders? Alle antwoorden vanaf 10.30 uur.

Het thema zorg komt uitbereid aan bod in een waaier aan workshops, dans, muziek, debatten, poëzie, standjes en een tentoonstelling. Inkom is 5 euro (werklozen en studenten betalen, mits voor-legging kaart, 3 euro).

Ook Groen! is met een stand aanwezig. Alle info daarover via liesbet.deweder@groen.be.

www.vrouwendag.be

16 T.E.M. 22 NOVEMBER 09

OUDERENWEEK IN VLAANDEREN

Heel wat ouderen zetten zich in als vrijwilliger, grootouder, mantelzorger, lid van een ouderenad-viesraad, in een ouderenvereniging... Hun bijdrage is onbetaalbaar en zij doen dit kosteloos. Toch is hun engagement niet altijd zichtbaar. De Vlaamse Ouderenraad wil samen met de ouderenorgani-saties aantonen dat ouderen nog heel wat in hun mars hebben.

Daarom staat tijdens de Ouderenweek 2009 het thema 'De rollen van de ouderen in een vergrij-zende maatschappij' centraal. De Vlaamse Oude-renraad wil een positief verhaal brengen over de vergrijzing; een verhaal waar het kostenplaatje even naar de achtergrond verdwijnt en de inzet van de ouderen in de schijnwerpers staat.

www.vlaamse.ouderenraad.be • 02 209 34 55

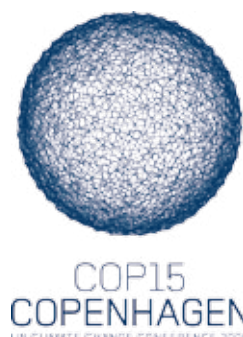
24 & 25 OKTOBER 09

DAG VAN DE TRAGE WEG IN VLAANDEREN

De Dag van de trage weg is een actieweekend waarbij burgers, verenigingen en lokale besturen samenwerken om verwaarloosde of verdwenen trage wegen weer open te maken. Deze wegen voor niet-gemotoriseerd verkeer bieden tal van voordelen: je ontdekt er rust en natuur en ze zijn ideaal voor een fiets- of wandeltocht. Bovendien zijn ze verkeersveilig en vertellen deze vaak eeu-wenoude verbindingen iets over de lokale geschie-denissen.

Toch gingen al heel wat trage wegen verloren en nog altijd brokkelt het netwerk af. Door verwaarlo-zing of onrechtmatige inname. Op de Dag van de trage weg keren we dit proces om. Want met een klein beetje moeite kunnen we heel wat van onze voet- en buurtwegen terug gebruiken. Voorbeelden zijn: een grondige snoei- of maaibeurt, opruimen van een sluikstort of prikkeldraad verplaatsen zodat de weg terug toegankelijk worden.

www.tragewegen.be/dagvandetrageweg
02 204 09 72

Klimaattop in Kopenhagen
Groen! bereidt zich voor op de belangrijke top in de Deense hoofdstad in december 09. Volg ons via www.groen.be

VOGELS IN VOGELVLUCHT

Eind oktober geeft Mieke Vogels de fakkel van het voorzitterschap door aan de volgende generatie. Tegelijk is ze een kwarteeuw actief in de politiek. Het ideale moment om eens terug te kijken op een rijkgevulde carrière met de nodige hoogtes en laagtes. 25 jaar Mieke Vogels in treffende beelden, mét commentaar van de afscheidnemende voorzitter.

1985-1995

Keukenschort in de Kamer

© VRT

De ene week was ze **kamerlid**, de andere week lid van de **Vlaamse Raad**. Ze was in de eerste plaats kamerlid, maar een tijd ook **fractieleider van de Agalev/Ecolo-fractie**. **Jos Geysels** was vooral actief in de Vlaamse Raad. 'Het waren jaren van hard werken, maar we hebben ook veel gelachen met Wilfried Bervoets als fractiesecretaris, Johan Malcorps als politieke secretaris en collega's als Ludo Dierckx, Wilfried Van Durme en Johan Pepermans.'

'Toen tijdens de marathonbespreking van het Sint-Annaplan (een besparingsronde om de rentesneeuwbal te stoppen) toenmalig minister Jean-Luc Dehaene ongeïnteresseerd op zijn bank hing, trachtte ik als laatste spreker zijn aandacht te trekken door mijn keukenschort aan te trekken. Ik was me op dat moment niet bewust van de camera's en besepte al helemaal niet hoe bepalend deze beelden zouden worden voor mijn verdere politieke loopbaan', lacht ze.

1995-1999

'Mie Vuilzak' in Antwerpen

© Belga Olivier Matthys

'Als schepen van milieu, stadsreiniging, groenvoorziening, begraafplaatsen, ruimtelijke ordening, stadsontwikkeling, verkeer en aankoopbeleid in Antwerpen, was de boot goed vol geladen. En met amper vier kabinetsmedewerkers was het zwemmen of verzuipen. Maar gezwommen hebben we! Het was een boeiende periode. De invoering van de gescheiden huisvuil ophaling leverde me het koosnaampje 'Mie vuilzak' op.'

'Als schepen van stadsontwikkeling onderhandelde ik mee de plannen voor het vernieuwde centraal station, de heraanleg van de Leien, het nieuwe justitiepaleis. Groenvoorziening kreeg de grootste en meest ecologische openbare serre van het land. We hadden de eerste fietsambtenaar in Vlaanderen en dat zal Antwerpen geweten hebben. Het was een fijne tijd. Eindelijk niet alle dagen naar Brussel, zalig ook om de stad per fiets te doorkruisen en (bijna) alle hindernissen weg te werken.'

1999

Naar de moeder aller verkiezingen

© Belga Jacques Collet

'De moeder aller verkiezingen werden ze genoemd omdat federale, regionale en Europese verkiezingen samenvallen. De partij vraagt me om de senaatslijst te trekken. De dioxine-crisis zorgt dat we de wind mee hebben. We halen meer dan 10% en op 1 juli leg ik fier de eed af als senator. Mijn carrière als senator duurt welgeteld 13 dagen, want op 9 juli leg ik de eed af als Vlaams minister voor welzijn en gezondheid in de paarsgroene regering onder leiding van Patrick Dewael'.

18 mei 2003

Afscheid met een traan

© Belga Herwig Vergult

'Er was nog zo veel te doen, maar de kiezer maakt op 18 mei 2003 een einde aan ons paarsgroen project. Agalev en Ecolo zijn de grote verliezers bij de federale verkiezingen. Na het groen bashen ziet Vera het niet zitten om nog langer minister te zijn. Jos Geysels trekt als voorzitter zijn conclusies en kondigt na dit enorme verlies – we verliezen al onze kamerleden en senatoren- zijn ontslag aan. Ik trok de senaatslijst en als boegbeeld is de druk erg groot om ook de handdoek in de ring te gooien'.

'Ik neem met een traan en veel hartzeer afscheid van de mensen op mijn kabinet die vier jaar lang alles gaven om de welzijns- en gezondheidssector groener te kleuren. Voel me ook schuldig ten aanzien van al die mensen die hun hoop op een ander beleid hadden gesteld. Niet meer herverkozen beland ik van de ene dag op de andere achter mijn keukentafel. Mijn overvolle agenda is plots helemaal leeg. Heel even maar wenkt het zwarte gat'.

2004-2007

Terug de ring in

© Belga Peter De Voecht

'Op 1 september 2003 start ik mijn carrière in het onderwijs en geef les aan toekomstige maatschappelijk werkers. Ik vertaal mijn cursussen in twee handboeken welzijnsregelgeving en welzijnsbeleid. Een gat in de markt, zo blijkt. Groen! Antwerpen voorzitter Tom Caals vraagt me begin 2004 om OCMW-raadslid te worden. Na enige aarzeling hap ik toe'.

'Na de periode als minister word ik terug geconfronteerd met de Antwerpse realiteit, de armoede, de mensen zonder papieren, de vluchtelingen, ... Het doet wat met een mens, zo geconfronteerd worden met zo veel ellende in je eigen omgeving. Als OCMW-raadslid steun ik de lijst voor de Vlaamse verkiezingen van 2004. Ik word verkozen en zetel opnieuw in het Vlaams parlement.'

2004-2009

Partij terug op de kaart

© Wouter Van Vooren

'Met Vera als voorzitter houden we stand met de verkiezingen van 2004. De kiezer vindt ook dat Groen! nodig is en stuurt 6 Vlaamse parlementsleden naar het parlement. Wij moeten de partij terug op de kaart zetten en zorgen dat er in 2007 ook opnieuw federale parlementsleden zijn. Als vers verkozen parlementslid neem ik de draad weer op en engageer me in de commissie welzijn en gezondheid, wonen, inburgering en stedelijkheid'.

'Ik verdedig de verworvenheden van de groene periode zoals de keuzevrijheid voor de persoon met een handicap. Het is niet makkelijk voor Groen! om zich te profileren: er is een brede meerderheid van Open VLD, SPA en CD&V en in de oppositie een groot Vlaams 'blok' en een kleine groene fractie die elkaar opheffen. Als Jos Stassen in 2006 de campagne leidt, word ik fractievoorzitter. Een leuke tijd, als enige vrouwelijke fractievoorzitter heb ik een extra troef om me te profileren.'

1999-2003
Op de koffie
voor paarsgroen experiment

© Belga Geert Vanden Wijnngaert

‘Voor het eerst in de geschiedenis wordt in Vlaanderen gewerkt aan een coalitie zonder CD&V. De liberalen zijn de grootste partij en leiden de onderhandelingen voor de vorming van de paarsgroene coalitie. Samen met Jos Geysels gaan we op de koffie bij Guy Verhofstadt om de contouren van het paarsgroene experiment uit te tekenen.’

13 juli 1999
Anders en nieuw Vlaanderen

© Belga Jacques Collet

‘Een nieuwe en jonge ploeg Vlaamse ministers legt de eed af. Ik start als groene vice- eerste minister op welzijn, Vera Dua neemt het moeilijke departement milieu, natuur en landbouw voor haar rekening. Deze regering krijgt aanvankelijk zeer veel krediet van pers en publiek: dit is anders en nieuw. Veertigers nemen het land over. Onder leiding van Patrick Dewael bouwen wij samen met Steve Stevaert, Johan Sauwens, Bert Anciaux, Marleen Vanderpoorten, Dirk Van Mechelen en Renaat Landuyt aan het nieuwe Vlaanderen.’

‘Den boom in, Vogels’

© Belga Wim Hendrix

‘Minister zijn is totaal anders dan schepen zijn. Ik mis het directe contact met de Antwerpenaar, ook al is die soms vrij grof. Maar zijn reacties zijn eerlijk. Ik heb veel meer te doen met koepels, belangengroepen, mutualiteiten, ... Deze mensen kennen hun wereld en knikken beleefd op alles wat de minister zegt. Maar in hun ogen zie je ze vaak denken: ‘Den boom in, Vogels’.

‘Het is prettig werken met de administratie en ik probeer veel op het terrein te zijn en echt te horen wat de persoon met een handicap wil, de consulent in de bijzondere jeugdzorg, de oudere... Ik heb een schitterend kabinet, niet met drie medewerkers zoals in Antwerpen, maar een vijftigtal mensen. Samen maken we werk van de integrale jeugdhulpverlening, proberen we de Vlaamse zorgverzekering op het spoor te krijgen en garanderen we personen met een handicap eindelijk de keuze voor een persoonsgebonden assistentiebudget.’

Zuurstof om partij
nieuw leven in te blazen

© Eric de Mijdt

‘Na de verkiezingen van 2007 – we hebben opnieuw vier kamerleden en twee senatoren – stelt Vera zich niet opnieuw kandidaat voorzitter. Tijdens de zomer werken we met een aantal vrijwilligers en nieuw verkozen kamerleden aan een plan om Groen! ook als partij weer nieuw leven in te blazen. Een betere financiering en ondersteuning van de groepen en provincies, een nieuw publicatiebeleid...’

‘Om dit in de praktijk te brengen, besluit ik om me kandidaat te stellen als voorzitter. Een open voorzittersverkiezing met zes kandidaten die zich voor de leden verdedigen, het geeft de partij zuurstof. Op een druk bijgewoond congres op 10 november 2007 krijg ik van de leden het vertrouwen om de partij te leiden.’

Horizoncongres
voor groene economie

© Eric de Mijdt

‘Op een statutair congres beslissen de leden dat we voortaan ook een ondervoorzitter aanduiden. Wouter Van Besien wordt mijn ondervoorzitter en samen bereiden we het Horizoncongres voor. Daar zetten we als Groen! duidelijk in op de groene economie en keren we terug naar onze historische opdracht: toekomstgerichte en gedurfde voorstellen doen.’

Vernieuwde fracties
aan de slag

© Belga Herman Ricour

‘Een ‘afgeborstelde’ en enthousiaste campagne levert ons niet meer dan 6,8% op. Anders dan in Wallonië is Groen! in Vlaanderen niet het alternatief. We hebben wel een extra Vlaams parlements lid. In Brussel winnen we de verkiezingen; samen met Ecolo stappen we in de regering om van Brussel de ecologische hoofdstad van Europa te maken.’

‘De partij bezint zich. Op een partijbreed beraad op 3 oktober 2009 bepalen we hoe we ons positioneren, hoe we onze partij best uitbouwen om net als Ecolo meer kiezers te winnen voor ons project. Nadien geef ik de fakkel door aan de volgende generatie. Op 25 oktober kiest Groen! haar nieuwe voorzitter en ondervoorzitter. De federale en Vlaamse fracties zijn vernieuwd het is nu ook tijd om de voorzittershamer over te laten aan de volgende generatie.’

Geen Lange Wapper in Antwerpen

Waarom een tunnel beter is voor Antwerpen?

De Lange Wapper is zowat de slechtste manier om de Antwerpse Ring te sluiten en de mobiliteit te verbeteren. De remedie is erger dan de kwaal. Wie wil er in de 21ste eeuw nog een betonnen viaduct over de stad, vragen Mieke Vogels en Freya Piryns zich luidop af. 'Daarom zeggen we ook resoluut nee tegen de Lange Wapper.'

© BWouter Van Vooren

De wetenschap is intussen zo ver gevorderd dat een tunnel moeiteloos kan concurreren met een brug: zowel qua prijs, veiligheid als milieuvriendelijkheid

De BAM, of Beheersmaatschappij Antwerpen Mobiel, wil de Lange Wapper bouwen vlakbij de stad. Die Lange Wapper zou woonwijken onleefbaar maken en remt de verdere ontwikkeling van de stad af. Voor het BAM-tracé moet ook veel groen wijken. En de bouw van het Lange Wapperviaduct zorgt voor meer fijn stof en voor meer lawaai.

Gelukkig is er een valabel alternatief. We kunnen het viaduct onder de grond stoppen. We kunnen kiezen voor een tunnel. De BAM wou de mensen laten geloven dat een tunnel niet kon. Maar ze kregen ongelijk van ARUP/SUM, een respectabel studie bureau van internationale experts, ingehuurd door de Vlaamse regering en de stad.

In een tunnel kan je fijn stof afzuigen en filteren. Een tunnel zorgt voor minder lawaai. Een tracé voor de Oosterweelverbinding verder van de stad en onder de grond, legt geen hypotheek op de verdere groei van de stad en spaart kostbare groenzones. Winst over de hele lijn, voor mens en milieu.

De keuze is logisch. We willen de problemen van de mobiliteit in en om 't stad aanpakken. We willen evengoed de ring rond Antwerpen slui-

ten. Maar wat ons betreft kan dat even goed en even snel met een tunnel. Ook een tunnel kan al klaar zijn in 2016. Moderne tunnels zijn veilig. Een tunnel is ook niet duurder.

Het boren van een tunnel onder de haven zal ook veel minder hinder teweeg brengen dankzij de nieuwe tunnelboorttechnologie. Voor de bouw van het viaduct over de stad zullen er jaren files staan op de ring en in de stad. Het nieuw Centraal Station in Antwerpen werd pas geopend met veel feestgedruis.

Ook voor de cruciale noord-zuidverbinding voor het spoor werd zo een tunnel geboord. Daar hadden de voorbije jaren weinig mensen last van. Wat je niet kon zeggen van bijvoorbeeld de heraanleg van de Leien. Of van het laten inzinken van de pre-metrokokers jaren geleden: toen lag heel de stad open.

Er is een alternatief en het is beter voor de stad. Je kan de actiecomités en burgers niet verwijten dat dit alternatief de voorbije jaren niet dezelfde kansen kreeg, express niet goed bestuurd werd en nu minder uitgewerkt is. Het is nu kwestie geen tijd te verliezen en meteen werk te maken van een gezond alternatief.

© BAM

Madrileense lessen voor 't Stad

In het zo belangrijke Oosterweelproject gaat het al lang niet meer gaat over de inhoud. Dat bewijzen de talrijke verwijten heen en weer tussen bijvoorbeeld 't Stad en de BAM, de bouwheer van de Lange Wapper. In Pesto een korte speurtocht naar goede buitenlandse voorbeelden van tunnels, van Boston tot in Madrid.

De BAM, de beheersmaatschappij die instaat voor de uitvoering van de Oosterweelverbinding, heeft een tunnel altijd van tafel geveegd als alternatief. 'Onveiliger, duurder en niet geschikt voor vrachtwagens', luidt de kritiek. Maar toch worden in stedelijke gebieden in binnen- en buitenland steeds vaker stukken snelweg ondergronds gebouwd.

Het meest spectaculaire voorbeeld daarvan bevindt zich in **Boston, USA**. Daar zag men op het einde van de jaren tachtig in dat een zesbaansviaduct, dwars door de stad, geen goed idee was. Het bestaande viaduct werd afgebroken en in de plaats kwamen kilometerslange tunnels. Boston kan sinds september 2005 opnieuw adem halen en kreeg er een hoop nieuwe parken bij.

Ook in Australië zoekt men het steeds vaker ondergronds. In **Sydney** zijn er sinds 2005 verscheidene tunnels geopend. In Melbourne had men in december 2000 al twee snelwegtunnels vlak naast het stadscentrum. En ook de dichtbevolkte Aziatische metropolen zoeken naar dubbelgebruik van grond bij het aanleggen van nieuwe snelwegen. Bekende voorbeelden zijn **Tokio, Beijing en Hong Kong**.

Het is echter vooral in Europa dat ringwegen nabij steden meer en meer ondergronds gaan. Begin jaren negentig zette **Barcelona** de toon, met de Cinturo del Litoral en de Ronda de Dalt.

Het beste voorbeeld ligt in **Madrid**. Daar zetten men met de M-30 (of Calle 30) een nieuwe standaard neer voor het heroveren van open en groene ruimte aan stadsautostrades.

Calle 30 is één van de vele ringwegen rond de binnenstad van Madrid. De verkeersader – op sommige plaatsen met 10 rijstroken – werd van 2004 tot 2007 volledig vernieuwd en gedeeltelijk verplaatst naar de ondergrond. Daardoor won de Spaanse stad een zee van ruimte, tot grote tevredenheid van de Madrilenen.

Nog geen jaar geleden weerklonk een zelfde geluid op een tunnelcongres, georganiseerd door stRaten-generaal, één van de actiecomités tegen de Lange Wapper. Experts uit Duitsland, Finland, Nederland en België benadrukten er dat de wetenschap intussen zo ver gevorderd dat een tunnel moeiteloos kan concurreren met een brug: zowel qua prijs, veiligheid als milieuvriendelijkheid.

De vernieuwing van de Madrileense ringweg zomaar kopiëren en op Antwerpen plakken, kan echter niet. 'Maar we kunnen in Antwerpen wel lessen trekken uit het Madrileense praktijkvoorbeeld', zeiden Manu Claeys en Peter Verhaeghe van stRaten-Generaal toen. We zetten hun wijze lessen nog even op een rijtje.

De tunnel van Madrid kopiëren is inderdaad geen optie. Maar in Spanje is gebleken dat de **tunneltechnologie een stuk verder staat dan enkele jaren geleden**.

Er bestaan boortunnels met een grote doorsnede. Kokers met drie rijvakken – zoals in Antwerpen gevraagd wordt – graven, is technisch haalbaar.

De bouw van dergelijke tunnels gaat snel en kost ongeveer 95 miljoen euro per jaar. Daardoor **wordt de prijs van het huidige Oosterweeltracé niet overschreden**.

De tunnel van Madrid toont aan dat er **bovengronds veel open ruimte vrijkomt voor stadsontwikkeling en groen**. Een meerwaarde voor de leefkwaliteit en de volksgezondheid.

Het verhaal dat een tunnel onveilig is, is **achterhaald**. Madrid bewijst dat moderne luchtfiltering, goede verlichting, efficiënte veiligheidsmonitoring en slimme vormgeving tot veilige tunnels leidt.

18 OKTOBER IS
GEEN BRUGDAG!

KIES VOOR EEN LEEFBAAR ANTWERPEN
STEM DE WAPPER WEG!

GROEN!

Lange Wapper
NEE

GROEN! ANTWERPEN
OP CAMPAGNEPAD

Tienduizenden burgers en twee actiecomités, Ademloos en stRaten-generaal, hebben het referendum op 18 oktober afgedwongen. Freya Piryns, Mieke Vogels, Meyrem Almaci, Dirk Peeters en Bart Staes steunen hen daarin voluit. Daarom trekt Groen! Antwerpen massaal de straat op met een campagnefolder.

'Als David tegen Goliath gaan we in tegen de manipulaties van arrogante machthebbers en technuten. Samen gaan we in tegen de pogingen van de Vlaamse regering om Antwerpen een dictaat op te leggen. Met gezond verstand en veel doorzettingsvermogen. Ondanks de vele politieke spelletjes.'

De democratie in Antwerpen leeft. Elke Antwerpenaar kan meeschrijven aan dit proces: door te stemmen op 18 oktober en nee te zeggen tegen de Lange Wapper. En zo te kiezen voor een tunnel.

Wil je meer info over onze acties tegen de Wapper, kijk dan op www.groenantwerpen.be, contacteer lieve.stallaert@groen.be of bel ons: 03 236 78 39.

6

Stel, je koopt een radiator, maar betaalt te veel. Of veel erger: je bent slachtoffer van een ramp. Als enkeling sta je er quasi machteloos tegenover. Stap je samen met anderen naar de rechtbank, kom je al een heel eind verder, zegt federaal parlementair Stefaan Van Hecke. Samen met Ecolo-collega Philippe Henry heeft hij een wetsvoorstel klaar voor een collectieve procedure. 'Gedupeerden stappen samen naar de rechtbank en maken zo meer kans op een schadevergoeding.'

© Wouter Van Vooren

DOSSIER

CLASS ACTION

Stap samen naar de rechtbank

Huishoudtoestellen, hypotheekleningen, telecomcontracten... Gaat het ermee fout, dan wordt vaak een grote groep van mensen getroffen.

Of als er ergens niet zorgvuldig met de veiligheid omgesprongen wordt, dan kan het helemaal fout aflopen. Denk maar aan een ramp zoals de brand in het Switel-hotel. Juridisch gezien krijg je dan de zogeheten massaschade of schade op grote schaal. Er kunnen drie types van massaschade worden onderscheiden.

Gefixeerde schade

Een eerste type is de 'gefixeerde schade'. Die wordt veroorzaakt door één gebeurtenis op een specifiek tijdstip. De slachtoffers kunnen vrij eenvoudig worden vastgesteld: ze werden allen blootgesteld aan dezelfde gebeurtenis, op hetzelfde moment en op dezelfde plaats. Voorbeelden zijn de vuurwerkramp in Enschede, de kernramp in Tsjernobyl, het Heizel-drama en de gasontploffing in Ghislenghien.

In het laatste geval, bij de zware explosie op het industrieterrein in het Hengelo, vielen 24 doden en 132 gewonden. Meer dan vijf jaar na de gasramp in Gellingen is een eerste slachtoffer vergoed via 'buitengerechtelijke schadeloosstelling'. Het gros van de slachtoffers verkiest evenwel de uitkomst van het proces af te wachten. Begin 2010 wordt een vonnis verwacht. Op het proces staan veertien beklagden terecht. Er zijn meer dan 600 burgerlijke partijen.

Sluipende schade

Een tweede type is de 'sluipende schade'. Deze massaschade wordt niet veroorzaakt door één gebeurtenis maar door een reeks van blootstellingen of gebeurtenissen. In dit geval kunnen de slachtoffers veel moeilijker worden vastgesteld. Voorbeelden: DES-dochters in Nederland, slaap- en kalmeringsmiddel Softenon in Duitsland en beroepsziektes als asbestose, longkanker en mesotheliom. De zogeheten **DES-dochters** zijn Nederlandse vrouwen waarvan de moeder tijdens de zwangerschap diethylstilbestrol, beter bekend als DES, heeft gebruikt. De stof is bekend geworden nadat ze vanaf 1946 tot 1977 werd voorgeschreven aan zwangeren die eerder een of meer miskramen hadden gehad, in de hoop dat dit de kans op herhaling zou verminderen. Dat bleek niet het geval. De stof is naar schatting voorgeschreven aan tussen de 189.000 en 378.000 zwangeren. DES-dochters kunnen zowel ernstige lichamelijke als emotionele gevolgen ondervinden van de blootstelling aan DES.

Strooischade

Het laatste type heet 'strooischade'. In dit geval verspreidt de schade zich over een grote, vaak onoverzichtelijke groep mensen en is de schade voor elkeen slechts minimaal. Slachtoffers aarzelen om een gerechtelijke procedure op te starten voor een schadevergoeding, omdat de schadevergoeding de procedurekosten niet zal overstijgen. Voorbeeld: bouwers betaalden veertien jaar lang te veel voor een staalplaatradiator door prijsafspraken tussen fabrikanten.

Er zijn meer dan sterke aanwijzingen dat de grootste fabrikanten van **staalplaatradiatoren** onderling prijsafspraken hebben gemaakt in de periode tussen 1993 en 2007. Daardoor zou elk gezin ongeveer 250 euro te veel betaald hebben. Het dossier ligt nu bij de Raad voor de Mededinging, die binnen het halfjaar een uitspraak moet doen. Aangezien er geen initiatief wordt genomen tot het starten van een gerechtelijke procedure bestaat er een risico dat de overtreding ongestraft blijft.

De collectieve procedure: niets dan voordelen

In de voorgaande gevallen zegt de logica: ben je slachtoffer van massaschade, groepeer je en bekom samen rechtsherstel. Probleem is echter dat ons gerechtelijk systeem een individueel systeem is. Dat betekent dat elke consument zelf zijn rechten moet opeisen. Maar in de praktijk gebeurt dat niet vaak. Neem het voorbeeld van de radiatoren: weinig of geen consument zal voor 250 euro een lange en dure gerechtelijke procedure opstarten...

'Net daarom willen Groen! en Ecolo een class action-procedure invoeren in het Belgisch recht', zegt Stefaan Van Hecke. 'Dat maakt het gedupeerden mogelijk om zich gemakkelijk bij anderen aan te sluiten om samen een procedure op te starten tegen de veroorzakers van de massaschade. Het grote voordeel is dat er in geval van massaschade geen honderden processen moeten worden gevoerd. Eén proces volstaat. En daar houdt het niet mee op qua voordelen'.

Zo zijn ook de kosten voor de gedupeerden heel miniem, vervolgt Van Hecke. De kosten van de

procedure – expertisekosten, advocaten... alles samen kan dat flink oplopen – moeten slechts één keer betaald worden en kunnen verdeeld worden over alle gedupeerden. 'Daardoor verlaagt de drempel naar het gerecht. En ook het gerecht zelf heeft er baat bij: zo leidt een collectieve procedure tot kostenbeperkingen'.

Een collectieve procedure werkt ook preventief naar potentiële veroorzakers van massaschade toe. Zo zal een collectieve procedure behoorlijk bedreigend overkomen bij diegenen die er nog maar aan denken om de wet te overtreden of laks om te springen met de veiligheid. Iedereen wint er dus bij, vat Van Hecke samen: de gedupeerde krijgt makkelijker een schadevergoeding, het gerecht kan efficiënter werken en ondernemingen zullen geneigd zijn zich te houden aan de wetgeving'.

www.stefaanvanhecke.be

STAND VAN ZAKEN: ER WORDT AAN GEWERKT...

Federale minister van Justitie **Stefaan De Clerck (CD&V)** en zijn collega van **Energie en Klimaat Paul Magnette (PS)** werken aan een wetswijziging om 'class action suits' in te voeren. Wanneer het wetsontwerp klaar zal zijn, is onzeker: de gemoederen onder werkgevers en bedrijven zijn danig verhit en twistpunt blijft de keuze tussen opt-in of opt-out. Stefaan Van Hecke bezweert de kritiek.

Van zodra de plannen van De Clerck en Magnette bekend raakten, brak er een rel los. Zo vrezen **werkgeversorganisatie VBO** en verzekeraars voor Amerikaanse toestanden, waar het al geleid heeft tot torenhoge schadeclaims. 'Maar ons rechtssysteem en ook het voorontwerp, bevatten voldoende elementen die die excessen zouden moeten weren', zo pareert **Groen!-justitiespecialist Stefaan Van Hecke** de kritiek.

De bedrijven hebben schrik voor de kosten van massaclaims en na de grote bedrijven trekken ook de KMO's aan de alarmbel. Een KMO die geconfronteerd wordt met een groepsvordering, mag het faillissement aanvragen, luidt de redene-

ring. Maar ons recht laat geen excessieve vergoedingen toe, vervolgt Van Hecke. 'Dat is dus een drogreden van de bedrijven. Maar als er heel veel slachtoffers zijn, betaalt een bedrijf dus ook heel veel.'

Verder zien bedrijven de opt-out-regel niet zitten, die in het huidige voorontwerp is voorzien. **Opt-out** betekent dat alle gedupeerden worden verondersteld automatisch mee te doen. De bedrijven en de verzekeraars zien liever een opt-in-regeling: iedereen die wil meedoen met de claim, dient zich vooraf te melden. Die aanpak garandeert volgens Groen! dezelfde rechtszekerheid voor de burger.

Groen! en Ecolo opteren ook voor de opt-in procedure waarbij een slachtoffer zich eerst meldt, op een eenvoudige manier. Van Hecke: 'Deze procedure wordt gedragen door het middenveld. Bovendien zal de opt-out procedure er juridisch niet doorraken.' Het groene voorstel voorziet ook een publiek fonds voor de financiering van de procedure, zodat excessieve erelonen van advocaten uitgesloten zijn.

Geen plastische chirurgie, maar diepgaande keuzes

Groen! en Ecolo schuiven 8 maatregelen naar voor om de federale begroting opnieuw structureel gezond te maken. Samen kunnen ze 5 miljard euro opleveren zonder drastische besparingen die de economische heropleving of de zwakke burger in gevaar brengen. 'Daarmee wordt het verwachte tekort van circa 25 miljard niet meteen weggewerkt. Maar wij verwerpen absoluut een hardvochtig begrotingsbeleid', zeggen Meyrem Almaci (Groen!) en Muriel Gerken (Ecolo) samen.

Eén blik op het totaalplaatje volstaat om te zien dat dit niet eenvoudig is. De regering int weliswaar alle belastingen, maar stort het merendeel door naar de sociale zekerheid en de deelstaten. Op de 49 miljard die ze overhoudt, betaalt ze een rentelast af van 13 miljard. Nog eens 18 miljard gaat naar specifieke aspecten van de sociale zekerheid, zoals de ambtenarenpensioenen. Op het einde van de rit houdt de federale regering nog 19 miljard over. Nogal moeilijk om daarop 25 miljard te besparen.

'De solidariteit, de sociale zekerheid en de kwaliteit van de publieke dienstverlening mogen geenszins in het gedrang komen', benadrukten Almaci en Gerken nog op een gezamenlijke persconferentie midden september. Samen hebben Groen! en Ecolo daarom een aantal pistes bijeengebracht om het Belgische begrotingstekort structureel en op sociaal verantwoorde wijze aan te pakken. Elk van deze maatregelen brengt geld in het laatje.

© Didier Lebrun/Photo News

1 Bijdrage van de banken die de crisis hebben veroorzaakt

De financiële sector heeft zware fouten gemaakt en is bij de overheid gaan aankloppen. Het is dus maar normaal dat die sector daarvoor een bijdrage levert. De Europese invoering van een **Tobintaks** en, in eigen land, de 'verzekeringsbijdrage' van de banken zijn slechts enkele voorstellen. Wij willen ook dat de steun die de banken kregen aanleiding zou zijn om **grondige hervormingen door te voeren in het bestuur ervan**. De meerderheid weigert dit echter tot op de dag van vandaag.

2 De notionele interest koppelen aan voorwaarden

Wij hebben een wetsvoorstel neergelegd om de misbruiken met de notionele intrestaftrek tegen te gaan en de toepassing ervan te verbinden aan jobcreatie. Met ons voorstel vermindert de kost van het systeem drastisch, waardoor we **1 miljard euro per jaar besparen**. Ons voorstel sluit ook het mechanisme van de '*double dip*' uit, een mogelijkheid om nog wat extra te kunnen profiteren van de notionele intrestaftrek. Voor ons is het ook onacceptabel dat de geredde banken dankzij hun herkapitalisatie nog meer notionele interest kunnen aftrekken. Voor Fortis gaat het om 120 miljoen, voor Dexia 40 miljoen en voor Ethias 10 miljoen euro aan extra belastingvermindering. De belastingbetaler draait zo drie maal op voor de wantoestanden in de sector.

3 Belastingen beter innen en fiscale fraude aanpakken

De **jaarlijkse fiscale fraude wordt geschat op 30 miljard**. Als we de strijd ertegen opvoeren en het ontvangen van de belastingen verbeteren, haalt de overheid 10 miljard op. Daarnaast is er de vaststelling dat onze belastingen dringend beter moeten geïnd worden. Dit kan door een eenvoudigere aangifte, verhoogde controle en de **invoering van de Controlled Foreign Capital-regels**. Deze CFC-regels laten toe om belastingen te heffen op de inkomsten van bedrijven die in fiscale paradijzen gevestigd zijn en in het bezit zijn van bedrijven of particulieren uit België.

4 Winst op afgeschreven nucleaire centrales afromen

De nucleaire sector boekt stevige winsten in België en betaalt er geen belastingen (door transfer van baten naar Frankrijk en notionele interest). Intussen **genereren de kerncentrales jaarlijks 2 miljard winst en zijn de kerncentrales al 20 jaar afgeschreven**. We dienden een wetsvoorstel in dat toelaat de schandalige historische winsten te belasten. Dat kan jaarlijks tot 1 miljard euro opleveren, die in hernieuwbare energie geïnvesteerd kan worden. De logica is gebaseerd op de bijdrage die de Belgische consumenten in het verleden hebben geleverd via hun factuur. Niet als wederdienst voor het openhouden van verouderde kerncentrales. Een dergelijke koehandel is onaanvaardbaar.

5 Geen gouden parachutes meer

Wij hebben een wetsvoorstel ingediend dat lonen boven 1 miljoen euro (bruto belastbaar) en de 'gouden parachutes' boven 250.000 euro sanctioneert (bijkomende belasting van 30% op verloning die 1 miljoen overschrijdt, 100% belasting op gouden parachute die 250.000 euro overschrijdt en belasting van 100% op aandelenopties). Deze maatregel lost de budgettaire problemen niet op, maar draagt wel bij tot een grotere ethiek bij de hoofdrolspelers in de crisis.

6 Beperkte hogere belasting op inkomsten uit vermogens

De voorbije jaren zijn inspanningen geleverd om het vermogen in kaart te brengen, onder meer via de eenmalige bevrijdende aangifte, beter bekend als de fiscale amnestie. Nu is de tijd aangebroken om een hogere belasting te heffen op de inkomsten uit die vermogens. **Op dit moment zijn de lasten op inkomen uit arbeid immers veel zwaarder belast dan de lasten op inkomsten uit vermogen**. De gemiddelde aanslagvoet op het inkomen bedraagt 30% en de roerende voorheffing op intresten, dividenden, ... slechts 15%. Groen! wenst dit recht te trekken om de inkomsten uit vermogen op een meer rechtvaardige manier te laten bijdragen. En het kan: door de invoering van de Europese spaarrichtlijn is kapitaal veel minder mobiel geworden. Een hogere roerende voorheffing heeft dan ook niet langer tot automatisch gevolg dat alle kapitaal weg vlucht.

7 Taks op financiële transacties: 0,5%

Net zoals arbeid belast wordt, laten we ook de financiële transacties betalen voor het in standhouden van de welvaart. Dat doen we onder meer via een kleine taks op beursverrichtingen ter hoogte van een halve procent. Dan zouden de gemiddelde ontvangsten meer dan 708 miljoen euro per jaar bedragen. Dat is een verhoging van maar liefst 472 miljoen euro.

8 Belastingen moeten progressiever

De hervorming van de personenbelasting in 2001 heeft in een gunstige begrotingscontext de barema's van 52,5% en 55% afgeschaft. Dit was enkel interessant voor de superrijke belastingbetaler. Dergelijke maatregel heeft de progressiviteit en het herverdelende karakter van ons fiscaal systeem verminderd. **In de huidige crisiscontext lijkt het opportuun om de progressiviteit van de personenbelasting terug te versterken**. Dit zou kunnen door opnieuw een fiscaal barema van 55% in te voeren of door progressief het vrijgestelde bedrag naar nul te herleiden naarmate het belastbaar inkomen stijgt. Dat kan een meeropbrengst van 226 miljoen voor de federale staat en 16 miljoen voor de gemeenten opbrengen.

COLOFON

Pesto is een driemaandelijks uitgave voor de sympathisanten van Groen!. Verschijnt 4x per jaar in oktober, januari, april en juli. Gedrukt op CyclusOffset, papier van 100% gerecycleerde vezels, zonder optische witmakers **WERKTEN MEE AAN DIT NUMMER** Ben Bleys, Els Sallets, Mieke Vogels, Johan Malcorps, Eric de Mildt en Wouter Van Vooren **VERANTWOORDELIJKE UITGEVER** Mieke Vogels, Sergeant De Bruynestraat 78-82, 1070 Brussel **CONTACT** Ben Bleys | 02 219 19 19 | pesto@groen.be **DRUKKERIJ** Druk in de Weer